

gemiddeld aantal ramen met	bijenvolken met een koningin uit			
	koninginnendop 1994	redcel 1995	koninginnendop 1994	redcel 1995
bijen in maart/april 1995	6,2 (53) ^a	7,2 (46)*		
broed in maart/april 1995	3,7 (52)	4,7 (46)*		
bijen in maart/april 1996	6,6 (16)	7,6 (15)	6,9 (35)	7,1 (59)
broed in maart/april 1996	3,8 (16)	5,0 (15)	4,4 (33)	4,4 (58)
bijen in mei 1996	16,5 (12)	17,7 (12)	16,3 (28)	16,1 (53)
broed in mei 1996	12,0 (12)	12,8 (12)	11,6 (28)	11,4 (53)
bijen in maart/april 1997			8,1 (11)	8,1 (17)
broed in maart/april 1997			5,3 (12)	5,4 (17)

^a tussen haakjes het aantal bijenvolken

* significant verschillend

van de hoofdvolk jonge koninginnen uit redcellen vervangen door jonge koninginnen uit teeltdoppen. Op deze manier ontstonden twee groepen bijenvolken met een koningin van dezelfde leeftijd en een verschillende teeltachtergrond.

De kwaliteitscriteria waarop de koninginnen beoordeeld werden, waren het aantal ramen bijen en het aantal ramen broed bij de voorjaarsinspectie in maart/april en in mei, voordat de kunstzwermen gemaakt werden.

De resultaten van deze vergelijking zijn gegeven in de bijgaande tabel.

In het voorjaar van 1995 waren de volken met een koningin uit een redcel groter. Dit fenomeen is voor deze groep volken in 1996 verdwenen en kon ook niet bevestigd worden met de volken met koninginnen uit redcellen en teeltdoppen uit 1995.

De conclusie van dit onderzoek is dan ook dat er geen verschil op korte en langere termijn is tussen volken met een koningin uit een redcel of uit een teeltdop. Blijkbaar blijft er in een volk waar meerdere doppen worden gebroken, uit het aanbod van jonge koninginnen een koningin van goede kwaliteit over. Met betrekking tot de aanleiding van dit onderzoek kan gesteld worden dat:

- het geen probleem is een broedloze periode te verlengen door de redcellen weg te breken en een koningin uit een teeltdop in te voeren.
- het voor de imkerpraktijk niet uitmaakt welke van beide genoemde teeltmethoden voor koninginnen gebruikt wordt.

Literatuur

- Fell, R.D., Morse, R.A. 1984. Emergency queen cell production in the honey bee colony. *Insectes Sociaux* 31(3): 221-237
- Free, J.B. 1987. Pheromones of social bees. Chapman and Hall, UK ISBN 0-412-24740-2
- Ruttner, F. Koninginnenzucht. 1980. Apimondia Verlag.

ANTWOORD UIT DE PRAKTIJK

M.J. van Iersel

De redactie nodigt u uit uw ideeën over het voeren van bijen op schrift te stellen voor ons maandblad. Zo kunnen we van elkaars ervaringen leren. U kunt uw mening over dit onderwerp tot 15 mei opsturen aan: Maandblad Bijen, Postbus 90, 6720 AB Bennekom.

Onderwerp voor de maand juli

Halverwege de maand juli is het op veel plaatsen in ons land met de dracht gedaan en wordt de zomerhoning geslingerd. Als de zomerhoning geslingerd is, is het met de voedselvoorraad van het bijenvolk slecht gesteld. Deze moet door de imker worden aangevuld. Wanneer begint u daarmee en hoeveel voert u dan?